

Βρυξέλλες, 28 Σεπτεμβρίου 2026
(OR. en)

12859/1/26
REV 1

Διοργανικός φάκελος:
2026/0164(COD)

COPEN 320
EUROJUST 49
JAI 1098
CODEC 1615

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Προεδρία
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Ποινικής Δικαιοσύνης (Eurojust) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1727 - Συζήτηση προσανατολισμού

I. Εισαγωγή

Στις 24 Ιουνίου 2026 η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συνεργασία στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης (Eurojust) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1727 (στο εξής: πρόταση)¹.

¹ 11145/26 + ADD 1 to ADD 7.

Η Επιτροπή υπέβαλε την πρόταση, μαζί με τη συνοδευτική εκτίμηση επιπτώσεων, κατά τη συνεδρίαση της αρμόδιας ομάδας του Συμβουλίου (COPEN) στις 23 Ιουλίου 2026². Η Επιτροπή εξήγησε ότι κύριος στόχος της πρότασης ήταν να αντιμετωπίσει τις ελλείψεις που εντοπίστηκαν κατά την αξιολόγηση του 2025 για τον (ισχύοντα) κανονισμό περί Eurojust, τον (ΕΕ) 2018/1727³. Η αξιολόγηση αναγνώρισε τη σημαντική επιτυχία του Οργανισμού και τη σημαντική προστιθέμενη αξία που προσφέρει στα κράτη μέλη, αλλά επισήμανε και διαρθρωτικούς και επιχειρησιακούς περιορισμούς που παρακωλύουν την ικανότητά του να αξιοποιήσει πλήρως τις δυνατότητές του.

Κατά την ίδια συνεδρίαση στις 23 Ιουλίου, ο πρόεδρος της Eurojust υπέβαλε παρατηρήσεις σχετικά με την πρόταση⁴ και τα κράτη μέλη πραγματοποίησαν μια πρώτη ανταλλαγή απόψεων βάσει εγγράφου της Προεδρίας⁵. Μετά τη συνεδρίαση αυτή, πολλά κράτη μέλη υπέβαλαν επίσης γραπτές παρατηρήσεις⁶.

Κατά τη συνεδρίαση της Ομάδας στις 16 Σεπτεμβρίου 2026, τα κράτη μέλη συνέχισαν τις συζητήσεις με βάση δύο έγγραφα της Προεδρίας⁷ και ένα ανεπίσημο έγγραφο της Επιτροπής⁸. Η συνεδρίαση αυτή της Ομάδας σηματοδότησε επίσης την έναρξη της κατ' άρθρο εξέτασης του κειμένου⁹.

II. Θέματα που συζητήθηκαν κατά τις συνεδριάσεις της Ομάδας

Κατά τις συζητήσεις επί της πρότασης στις αρχικές συνεδριάσεις της Ομάδας, εξετάστηκαν διάφορα ζητήματα:

² Οι διαφάνειες που χρησιμοποίησε η Επιτροπή για την παρουσίαση της εκτίμησης επιπτώσεων κατά τη συνεδρίαση της Ομάδας COPEN βρίσκονται στο έγγραφο WK 10914/26.

³ 11285/25 + ADD 1.

⁴ Οι διαφάνειες που χρησιμοποίησε ο πρόεδρος της Eurojust για να παρουσιάσει τις παρατηρήσεις της Eurojust σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής βρίσκονται στο έγγραφο WK 10916/26.

⁵ WK 9842/26.

⁶ WK 3/26 REV 3.

⁷ WK 13147/26 και WK 13149/26.

⁸ WK 13269/26.

⁹ Συζητήθηκαν τα άρθρα 1 έως 5, παράγραφος 2.

α) Δομή διακυβέρνησης

Το ζήτημα της δομής διακυβέρνησης αποτέλεσε αντικείμενο των πιο εντατικών συζητήσεων στο πλαίσιο της Ομάδας, παρά το γεγονός ότι δεν έχει ακόμη αρχίσει η κατ' άρθρο εξέταση του σχετικού κεφαλαίου για τη διακυβέρνηση¹⁰.

- Τρέχουσα οργάνωση

Σύμφωνα με τον ισχύοντα κανονισμό, η Eurojust διαθέτει μία δομή με συλλογικό όργανο, εκτελεστικό συμβούλιο και διοικητικό διευθυντή.

Το συλλογικό όργανο απαρτίζεται από εθνικά μέλη, ένα από κάθε κράτος μέλος της ΕΕ¹¹. Τα εθνικά μέλη είναι δικαστές, εισαγγελείς ή άλλοι επαγγελματίες δικαστικοί με ισοδύναμες αρμοδιότητες. Το συλλογικό όργανο είναι υπεύθυνο για την οργάνωση και τη λειτουργία της Eurojust· πραγματοποιεί τακτικές συνεδριάσεις για να συζητά και να ψηφίζει σχετικά με τις δραστηριότητες της Eurojust, καθώς και άλλα συναφή ζητήματα. Το συλλογικό όργανο, όταν ασκεί τις διαχειριστικές του αρμοδιότητες, περιλαμβάνει και έναν εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το εκτελεστικό συμβούλιο επικουρεί το συλλογικό όργανο στα διαχειριστικά του καθήκοντα. Επιβλέπει τις αναγκαίες προπαρασκευαστικές εργασίες του διοικητικού διευθυντή για διοικητικά θέματα προς έγκριση από το συλλογικό όργανο και λαμβάνει διοικητικές αποφάσεις οι οποίες ορίζονται στο άρθρο 16 του κανονισμού Eurojust. Το εκτελεστικό συμβούλιο προεδρεύεται από τον πρόεδρο της Eurojust και απαρτίζεται από τους αντιπροέδρους της Eurojust καθώς και από εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Δύο άλλα μέλη του συλλογικού οργάνου διορίζονται στο διοικητικό συμβούλιο με σύστημα εναλλαγής δύο ετών.

Ο διοικητικός διευθυντής διαχειρίζεται τη διοίκηση της Eurojust, η οποία με τη σειρά της υποστηρίζει το συλλογικό όργανο της Eurojust. Ο διοικητικός διευθυντής είναι έκτακτος/-η υπάλληλος που διορίζεται από το συλλογικό όργανο για να εκτελεί τα καθημερινά διοικητικά καθήκοντα που ανατίθενται στην Eurojust. Διορίζεται για θητεία τεσσάρων ετών, με όριο δύο θητείες. Ο διοικητικός διευθυντής ενεργεί ως νόμιμος εκπρόσωπος της Eurojust.

¹⁰ Για περισσότερες πληροφορίες βλ. 13147/26.

¹¹ Με εξαίρεση τη Δανία, δυνάμει του πρωτοκόλλου αριθ. 22 των Συνθηκών.

- Οργάνωση δυνάμει της πρότασης

Το κεφάλαιο II της πρότασης προβλέπει ένα διττό πλαίσιο που αποτελείται από μια διαχειριστική δομή η οποία περιλαμβάνει το διοικητικό συμβούλιο, το εκτελεστικό συμβούλιο και τον διοικητικό διευθυντή, και μια επιχειρησιακή δομή που περιλαμβάνει τα εθνικά μέλη και το συλλογικό όργανο. Κατά την Επιτροπή, ένα τέτοιο πλαίσιο θα επέτρεπε στο συλλογικό όργανο να επικεντρωθεί σε επιχειρησιακά καθήκοντα, έχοντας λιγότερη συμμετοχή στην καθημερινή διοίκηση του Οργανισμού — κάτι που, όπως υποστηρίζεται, θα απέφερε οφέλη από άποψη αποτελεσματικότητας. Τα οφέλη αυτά εμφανίζονται ως αναγκαία υπό το φως των εξελισσόμενων προκλήσεων για την ΕΕ στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης και των αναμενόμενων θεσμικών εξελίξεων στον τομέα ΔΕΥ, ιδίως της ενίσχυσης της σχέσης της με την Ευρώπη.

Τα κράτη μέλη γενικά υποδέχθηκαν ευνοϊκά για την πρόταση, αλλά διατύπωσαν και ανησυχίες όσον αφορά τους προτεινόμενους νέους κανόνες περί διακυβέρνησης, ιδίως την καθιέρωση διοικητικού συμβουλίου. Μολονότι αναγνωρίζουν τον στόχο να απλουστευθεί η δομή διακυβέρνησης της Eurojust και να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος για τα εθνικά μέλη, τα κράτη μέλη εξέφρασαν επιφυλάξεις περί του εάν η δημιουργία ενός επιπλέον διοικητικού οργάνου θα συμβάλει στην επίτευξη του στόχου αυτού στην πράξη.

Η πλειονότητα των κρατών μελών ανησυχεί μήπως η δημιουργία διοικητικού συμβουλίου ενέχει τον κίνδυνο να αυξηθεί η πολυπλοκότητα του πλαισίου διακυβέρνησης της Eurojust και να δημιουργηθεί ένα πρόσθετο επίπεδο λήψης αποφάσεων και διοίκησης. Υποστηρίχθηκε επίσης ότι η δημιουργία διοικητικού συμβουλίου ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης της Eurojust.

Διάφορα κράτη μέλη ισχυρίστηκαν ότι η απλούστευση θα πρέπει να επιτευχθεί μέσω σαφέστερης κατανομής των αρμοδιοτήτων μεταξύ των υφιστάμενων οργάνων της Eurojust, και συγκεκριμένα εάν επιτραπεί να λαμβάνει περισσότερες αποφάσεις το εκτελεστικό συμβούλιο.

- **Ανεπίσημο έγγραφο της Επιτροπής**

Υπό το φως των παρατηρήσεων των κρατών μελών, η Επιτροπή παρουσίασε ανεπίσημο έγγραφο¹², εκθέτοντας το σκεπτικό για την προτεινόμενη δομή διακυβέρνησης. Αυτό αποσκοπεί να καλύψει τους προβληματισμούς που εξέφρασαν τα κράτη μέλη σχετικά με τον κίνδυνο πρόσθετης πολυπλοκότητας, εξηγεί τη σχέση μεταξύ των φορέων που απαρτίζουν τις διαχειριστικές και επιχειρησιακές δομές και εκθέτει την εκτίμηση της Επιτροπής ότι η μεταρρύθμιση απλώς θα ανακατανείμει υφιστάμενα καθήκοντα, δεν θα προσθέσει ένα νέο όργανο διακυβέρνησης.

Το ανεπίσημο έγγραφο εξετάζει επίσης τον δυνητικό αντίκτυπο στην ανεξαρτησία της δικαιοσύνης της Eurojust, περιγράφοντας τις ρυθμίσεις βάσει των οποίων η επιχειρησιακή λήψη αποφάσεων σχετικά με τον χειρισμό, τον συντονισμό και την υποστήριξη υποθέσεων θα εξακολουθήσει να επιφυλάσσεται αποκλειστικά στο συλλογικό όργανο και τα εθνικά μέλη. Αυτό θα περιλαμβάνει τον ρόλο του προέδρου της Eurojust ως θεσμικού συνδέσμου μεταξύ των δύο δομών.

Εξετάζει επίσης ποιες επιπτώσεις θα έχει στην αποτελεσματικότητα η καθιέρωση διοικητικού συμβουλίου, παρουσιάζοντας το φάσμα των σεναρίων που εξετάστηκαν στην υποκείμενη εκτίμηση επιπτώσεων και τις αντίστοιχες επιπτώσεις τους στον διοικητικό φόρτο εργασίας που βαρύνει αυτή τη στιγμή τα εθνικά μέλη.

β) Άλλα θέματα που εξέτασε η Ομάδα

Τα κράτη μέλη εξέτασαν επίσης διάφορα άλλα ζητήματα σχετικά με τον προτεινόμενο νέο κανονισμό· οι συμβολές υποβλήθηκαν ως επί το πλείστον γραπτώς. Τα ζητήματα αυτά αφορούν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα θέματα:

- Ίδιες πρωτοβουλίες της Eurojust

Το ζήτημα αυτό αφορά το τμήμα II του κεφαλαίου III της πρότασης. Συνδέεται με την ικανότητα της Eurojust να διενεργεί επιχειρησιακές δραστηριότητες με δική της πρωτοβουλία, χωρίς αίτηση από τις εθνικές αρχές ή την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία.

Η πρόταση αυτή έτυχε γενικά ευνοϊκής υποδοχής από τα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη εξέφρασαν ορισμένες ανησυχίες όσον αφορά την ανάγκη ο κανονισμός να διατηρήσει την ορθή ισορροπία μεταξύ των προνομίων των εθνικών δικαστικών και εισαγγελικών αρχών, αφενός, και τυχόν επέκτασης της αυτονομίας της Eurojust αφετέρου.

¹² WK 13269/26.

- Σχέση με το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο και άλλα δίκτυα

Το ζήτημα αυτό αφορά ορισμένες προτάσεις διατάξεων στο τμήμα II του κεφαλαίου V της πρότασης.

Αρκετά κράτη μέλη ανέφεραν ότι θα ζητήσουν διευκρινίσεις σε σχέση με τον ρόλο και την εντολή των δικτύων που λειτουργούν παράλληλα με τον Οργανισμό. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη ρώτησαν αν η πρόταση παρέχει επαρκή σαφήνεια όσον αφορά την κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ Eurojust και Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου (ΕΔΔ). Τέθηκαν επίσης συγκεκριμένα ερωτήματα όσον αφορά τη διάθεση πόρων και ζητήθηκαν διευκρινίσεις σχετικά με την εντολή και την αυτονομία του ΕΔΔ.

- Συνεργασία με τρίτες χώρες

Το ζήτημα αυτό σχετίζεται με το τμήμα III του κεφαλαίου V της πρότασης, το οποίο διέπει τη διεθνή συνεργασία μεταξύ της Eurojust και των αρχών τρίτων χωρών ή διεθνών οργανισμών. Οι προτεινόμενες διατάξεις επιτρέπουν την έγκριση τετραετούς στρατηγικής συνεργασίας που καθορίζει διάφορους μηχανισμούς συνεργασίας. Σε αυτούς περιλαμβάνονται: τοποθέτηση αξιωματικών-συνδέσμων της Eurojust σε τρίτες χώρες, τοποθέτηση εισαγγελέων-συνδέσμων τρίτων χωρών στην Eurojust, σημεία επαφής τρίτων χωρών στην Eurojust και σημεία επαφής της Eurojust σε τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς.

Τα κράτη μέλη έθιξαν ζητήματα σχετικά με τις προτεινόμενες διατάξεις που αφορούν τη συνεργασία της Eurojust με τρίτες χώρες. Η Προεδρία κατέληξε προσωρινά στο συμπέρασμα ότι το ζήτημα αυτό χρήζει μεγαλύτερης εξέτασης, ιδίως όσον αφορά τους προτεινόμενους επιχειρησιακούς μηχανισμούς¹³, περιλαμβανομένων των συνεργειών τους, του πεδίου εφαρμογής και της επιδιωκόμενης προστιθέμενης αξίας τους.

Η Eurojust παίζει καίριο ρόλο στην υποδομή ποινικής δικαιοσύνης της Ένωσης. Κάθε στοιχείο της πρότασης απαιτεί προσεκτική εξέταση· αυτό περιλαμβάνει και τις πτυχές που επισημάνθηκαν ανωτέρω. Οι εργασίες ξεκίνησαν σχετικά πρόσφατα και θα πραγματοποιηθούν και άλλες συνεδριάσεις ώστε η πρόταση να εξετασθεί περαιτέρω κατά τη διάρκεια της ιρλανδικής Προεδρίας.

¹³ Άρθρα 61 έως 64.

III. Ερώτημα προς τους υπουργούς

Οι υπουργοί καλούνται να αναφέρουν ποια στοιχεία της πρότασης είναι υψίστης σημασίας για τα κράτη μέλη τους και άρα θα πρέπει να τους δοθεί προτεραιότητα καθώς η πρόταση στο σύνολό της εξετάζεται λεπτομερέστερα στα προπαρασκευαστικά όργανα του Συμβουλίου.
